31989R4045

L 388/18 *EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA* 30.12.1989

NÕUKOGU MÄÄRUS (EMÜ) nr 4045/89,

21. detsember 1989,

Euroopa Põllumajanduse Arengu- ja Tagatisfondi tagatisrahastu rahastamissüsteemi kuuluvate toimingute kontrollimise kohta liikmesriikide poolt ning direktiivi 77/435/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 43,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut ([1]),

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ([2])

ning arvestades, et:

ühise põllumajanduspoliitika rahastamist käsitleva nõukogu 21. aprilli 1970. aasta määruse (EMÜ) nr 729/70 ([3]) (viimati muudetud määrusega (EMÜ) nr 2048/88) ([4]) artikli 8 alusel peavad liikmesriigid võtma vajalikke meetmeid veendumaks, et Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondist (EAGGF) rahastatavad toimingud toimuvad tegelikult ja nõuetekohaselt, selleks et tõkestada ja käsitleda eeskirjade eiramist ning sisse nõuda eeskirjade eiramise või hooletuse tagajärjel kaotatud summad;

makseid saavate ja neid sooritavate ettevõtjate äridokumentide kontrollimine võib olla eriti tõhus vahend Euroopa Põllumajanduse Arengu- ja Tagatisfondi tagatisrahastu rahastamissüsteemi kuuluvate toimingute kontrollimiseks; nimetatud kontroll täiendab muid liikmesriikide tehtavaid kontrolle; lisaks sellele ei mõjuta käesolev määrus kontrollimisega seotud siseriiklikke sätteid, mille kohaldamisel kontroll on käesoleva määruses ettenähtust ulatuslikum;

liikmesriike tuleb julgustada tugevdama makseid saavate ja neid sooritavate ettevõtjate äridokumentide kontrollimist, mida nad on seni teinud direktiivi 77/435/EMÜ ([5]) kohaselt;

direktiivi 77/435/EMÜ eeskirjade rakendamise käigus liikmesriikides on ilmnenud vajadus muuta mõningaid kõnealuse direktiivi sätteid omandatud kogemuste põhjal; kõnealuste sätete laadi silmas pidades tuleks muutused teha määrusega;

sellise kontrollimise aluseks olevad dokumendid tuleks kindlaks määrata nii, et oleks võimalik teha täielik kontroll;

kontrollitavad ettevõtjad tuleb valida nende vastutusel teostatud tehingute laadi põhjal ning võttes arvesse makseid saavate või neid sooritavate ettevõtjate jaotumist vastavalt nende majanduslikule tähtsusele EAGGF tagatisrahastu rahastamissüsteemis;

lisaks sellele on vaja ette näha äridokumentide minimaalne kontrollimiste arv; kõnealune arv tuleb kindlaks määrata meetodiga, mis välistaks liikmesriikide vahel oluliste erinevuste tekkimise nende EAGGF tagatisrahastuga seotud kulude struktuurierinevuste tõttu; sellise meetodi kehtestamisel võib võtta võrdlusaluseks nende ettevõtjate hulga, kellel on teatav tähtsus EAGGF tagatisosakonna rahastamissüsteemis;

määratleda tuleks kontrollimise eest vastutavate ametnike volitused ja ettevõtjate kohustus teha äridokumendid nimetatud ametnikele täpsustatud ajavahemiku jooksul kättesaadavaks ning edastada ametnikele nende nõutud teavet; tuleks ette näha, et teatavatel juhtudel võib äridokumente ära võtta;

põllumajanduskaubanduse rahvusvahelise struktuuri tõttu ja siseturu väljakujundamist silmas pidades on vaja korraldada liikmesriikidevahelist koostööd; peale selle on vaja luua ühenduse tasandil keskne dokumendisüsteem kolmandates riikides asuvate makseid saavate või neid sooritavate ettevõtjate kohta;

kuigi kontrolliprogrammide vastuvõtmise eest liikmesriikides vastutavad eelkõige liikmesriigid, tuleb kõnealused programmid edastada komisjonile, et komisjon saaks täita oma järelevalve ja kooskõlastamisega seotud ülesandeid, ning tagada programmide vastuvõtmine asjakohaste kriteeriumide põhjal; seega oleks võimalik suunata kontrollimine sellistesse sektoritesse või ettevõtjatele, kelle puhul pettuseoht on suur;

käesoleva määruse kohaselt kontrollivad asutused peaksid olema organisatoorselt sõltumatud asutustest, kes teostavad kontrolli enne makse sooritamist;

on hädavajalik, et igal liikmesriigil oleks üks asutus, kes vastutaks käesoleva määruse kohaldamise jälgimise ja käesoleva määruse kohaselt teostatud kontrolli koordineerimise eest; nimetatud asutuses töötavad ametnikud võivad ettevõtjaid kontrollida vastavalt käesolevale määrusele;

([1]) EÜT C 192, 29.7.1987, lk 15
([2]) EÜT C 291, 20.11.1989, lk 105.
([3]) EÜT L 94, 28.4.1970, lk 13.
([4]) EÜT K 185, 15.7.1988, lk 1.
([5]) EÜT L 172, 12.7.1977, lk 17.

käesoleva määruse kohaldamise eest vastutavate asutuste tugevdamist tuleks soodustada ühenduse ajutise ja kahaneva panusega liikmesriikide kuludesse, mis tulenevad lisapersonali palkamisest ja koolitamisest ning asutuste sisseseadmisest;

on vaja prognoosida kõnealuse meetme rakendamiseks vajaliku ühendusepoolse rahastamise suurus; kõnealune summa sisaldub 29. juuni 1988. aasta eelarvedistsipliini ja eelarvemenetluse täiustamist käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe [1] II punktis esitatud finantsprognoosis; tegelikult kasutada olevad assigneeringud määratakse kindlaks vastavalt eelarvemenetlusele ja kooskõlas kõnealuse kokkuleppega;

äridokumentide kontrollimise käigus kogutud teabe suhtes peab kehtima ametisaladuse kaitse põhimõte;

käesoleva määruse kohaldamise tagajärgede tulemuslikumaks kasutamiseks tuleks kehtestada teabevahetamise kord ühenduse tasandil,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Käesolev määrus käsitleb EAGGF tagatisrahastu rahastamissüsteemiga otse või kaudselt seotud makseid sooritavate või saavate üksuste (edaspidi "ettevõtjad") äridokumentide kontrollimist selleks, et teha kindlaks, kas EAGGF tagatisrahastu rahastamissüsteemi kuuluvad tehingud toimuvad tegelikult ja nõuetekohaselt.

2. Käesoleva määrus kohaldamisel on "äridokumendid" kõik ettevõtja majandustegevusega seotud raamatupidamisregistrid, registrid, maksedokumendid, tõendavad dokumendid, raamatupidamisdokumendid ja kirjavahetus ning äriandmestik niivõrd, kuivõrd need on otse või kaudselt seotud lõikes 1 osutatud tehingutega.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid kontrollivad süstemaatiliselt ettevõtjate äridokumente, võttes arvesse kontrollitavate tehingute laadi. Liikmesriigid tagavad, et kontrollitavate ettevõtjate valik tagaks EAGGF tagatisrahastu rahastamissüsteemis eeskirjade eiramise vältimiseks ja avastamiseks võetud meetmete tõhususe. Valikut tehes võetakse arvesse ettevõtjate majanduslikku tähtsust kõnealuses süsteemis ja muid riskitegureid.

2. Lõikes 1 osutatud kontrollimist kohaldatakse igal lõikes 4 nimetatud kontrolliperioodil vähemalt poolte ettevõtjate suhtes, kellel EAGGF tagatisrahastu rahastamissüsteemiga seotud laekumiste või maksete või kahe eelneva summa oli kõnealuse kontrolliperioodi algusele eelnenud kalendriaasta jooksul suurem kui 60 000 eküüd.

Esimeses lõigus nimetatud 60 000 eküüd asendatakse 1990. aastal algava kontrolliperioodi puhul 100 000 eküüga ja 1991. aastal algava kontrolliperioodi puhul 90 000 eküüga.

Igal juhul tuleb kontrollida neid ettevõtjaid, kelle laekumiste või maksete summa oli suurem kui 200 000 eküüd ja keda eelmise kontrolliperioodi jooksul käesoleva määruse kohaselt ei kontrollitud.

Ettevõtjaid, kelle laekumiste või maksete summa oli väiksem kui 10 000 eküüd, kontrollitakse käesoleva määruse kohaselt ainult konkreetsete põhjuste korral, millest liikmesriigid peavad teatama oma artiklis 10 nimetatud aastaprogrammis või millest teatab komisjon selle programmi muutmise taotluses.

3. Vajalikel juhtudel laieneb lõikes 1 sätestatud kontrollimine füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes on seotud lõikes 1 määratletud ettevõtjatega, ning artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamisest lähtuvalt ka teistele füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

4. Kontrolliperiood kestab 1. juulist järgmise aasta 30. juunini.

Kontrollimine hõlmab vähemalt kontrolliperioodile eelneva kalendriaasta; seda võib pikendada kõnealusele kalendriaastale eelneva ajavahemiku võrra, mille määrab liikmesriik, või ajavahemiku võrra, mis kestab kontrolliperioodi alguse aasta 1. jaanuarist kuupäevani, mil algab ettevõtja tegelik kontrollimine.

5. Käesoleva määruse kohane kontrollimine ei piira kontrollimist määruse (EMÜ) nr 283/72 [2] artiklile 6 või määruse (EMÜ) nr 729/70 artiklile 9.

Artikkel 3

1. Kontrollitavate põhiandmete õigsuses veendumiseks tehakse asjakohastel juhtudel vajalik arv ristkontrollimisi, kuhu muu hulgas kuulub:

— EAGGF tagatisrahastu rahastamissüsteemi raames teostatud tehingutega otse või kaudselt seotud tarnijate, klientide, veoettevõtjate ja muude kolmandate isikute äridokumentidega võrdlemine,

— varude hulga ja laadi füüsiline kontroll, ja

[1] EÜT L 185, 15.7.1988, lk 33.

[2] EÜT L 36, 10.2.1972, lk 1.

— EAGGF tagatisrahastu rahastamissüsteemi raames teostatud tehingutele eelnevate või neist tulenevate finantsvoogude võrdlemine raamatupidamisdokumentidega.

2. Eelkõige siis, kui ettevõtjad peavad ühenduse või siseriiklike õigusaktide kohaselt pidama varude kohta eraldi raamatupidamisregistrit, kuulub asjakohastel juhtudel kontrollimisse võrdlus äridokumentidega ja vajaduse korral varu tegeliku suurusega.

Artikkel 4

Ettevõtjad säilitavad artikli 1 lõikes 2 ja artiklis 3 nimetatud äridokumente vähemalt kolm aastat alates selle aasta lõpust, mille jooksul need on koostatud.

Liikmesriigid võivad dokumentide säilitamiseks näha ette pikema tähtaja.

Artikkel 5

1. Ettevõtjate eest vastutavad isikud tagavad, et kõik nõutavad äridokumendid ja lisateave esitatakse kontrollimise eest vastutavatele ametiisikutele või selleks volitatud isikutele.

2. Kontrollimise eest vastutavad ametiisikud või selleks volitatud isikud võivad nõuda, et neile esitataks väljavõtted või koopiad lõikes 1 osutatud dokumentidest.

Artikkel 6

1. Liikmesriigid tagavad, et kontrollimise eest vastutavatel ametiisikutel on õigus äridokumente ära võtta või lasta neid kinni pidada. Kõnealust õigust tuleb kasutada asjakohaseid siseriiklikke õigusakte järgides ning seejuures ei tohi mõjutada dokumentide äravõtmist käsitlevate kriminaalmenetlusi reguleerivate eeskirjade kohaldamist.

2. Liikmesriigid võtavad vastu vajalikud meetmed, et karistada füüsilisi või juriidilisi isikuid, kes ei täida käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.

Artikkel 7

1. Liikmesriigid abistavad üksteist artiklites 2 ja 3 sätestatud kontrollimisel, kui ettevõtja asub mõnes muus liikmesriigis kui see, kus kõnealune makse on saadud või sooritatud või tuleks saada või sooritada.

2. Makse sooritamisele järgneva aasta esimese kvartali jooksul saadavad liikmesriigid lõikes 1 osutatud ettevõtjate loetelu kõikidele liikmesriikidele, kus selline ettevõtja asub; loetelu sisaldab kõiki üksikasju, mis on vajalikud selleks, et siht-liikmesriik saaks kindlaks teha kõnealused ettevõtjad. Koopia igast loetelust saadetakse komisjonile.

Põhjendatud taotluses võivad makseid saavad või sooritavad liikmesriigid nõuda, et liikmesriik, milles ettevõtja asub, kontrolliks kõnealust ettevõtjat eeliskorras vastavalt artiklile 2. Koopia igast taotlusest saadetakse komisjonile.

3. Makse sooritamisele järgneva aasta esimese kvartali jooksul saadavad liikmesriigid komisjonile selliste kolmandates riikides asuvate ettevõtjate loetelu, kelle puhul asjaomane liikmesriik oleks pidanud sooritama või saama või sooritab või saab makse kõnealuses summas.

Artikkel 8

1. Käesolevas määruses sätestatud kontrollimise käigus kogutud teabe suhtes kehtib ametisaladuse kaitse põhimõte. Sellist teavet tohib edastada ainult isikutele, kes tulenevalt oma kohustustest liikmesriikides või ühenduste institutsioonid peavad saama kõnealust teavet selleks, et täita oma kohustusi.

2. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira kohtumenetlusi käsitlevate siseriiklike sätete kohaldamist.

Artikkel 9

1. Liikmesriigid saadavad enne kontrolliperioodile järgnevat 1. jaanuari komisjonile üksikasjaliku aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta.

2. Aruandes tuleb ära märkida kõik ettetulnud raskused ja nendest ülesaamiseks võetud meetmed ning vajaduse korral esitada parandusettepanekud.

3. Liikmesriigid ja komisjon vahetavad regulaarselt arvamusi käesoleva määruse kohaldamise kohta.

4. Komisjon annab tehtud edusammudele igal aastal hinnangu oma määruse (EMÜ) nr 729/70 artiklis 10 osutatud aruandes fondide haldamise kohta.

5. Komisjon esitab enne 31. detsembrit 1991 aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Kõnealuse aruande raames käsitleb komisjon eriolukorda, mis võib tekkida teatavates liikmesriikides käesoleva määruse kohaldamise tagajärjel, ja teeb vajaduse korral asjakohased ettepanekud.

Artikkel 10

1. Liikmesriigid koostavad artikli 2 kohaselt teostatava kontrollimise programmi järgmiseks kontrolliperioodiks.

2. Liikmesriigid saadavad komisjonile enne iga aasta 15. aprilli lõikes 1 nimetatud programmi ning täpsustavad:

— kontrollitavate ettevõtjate arvu ja nende jagunemise sektorite lõikes lähtuvalt asjaomastest summadest,

— programmi koostamisel arvessevõetud kriteeriumid.

3. Kui komisjon ei ole kuue kuu jooksul oma märkusi edastanud, rakendavad liikmesriigid enda kehtestatud ja komisjonile edastatud programmid.

4. Kui liikmesriigid teevad programmides muudatusi, kohaldatakse nende suhtes sama korda.

5. Erandjuhtudel võib komisjon mis tahes etapis taotleda, et üks või mitu liikmesriiki hõlmaksid programmiga teatavat liiki ettevõtjaid.

6. Esimeseks kohaldamisaastaks liikmesriikide kehtestatud kontrolliprogrammid edastatakse komisjonile hiljemalt 1. maiks 1990 ja neid rakendatakse, kui komisjon ei ole edastanud oma märkusi 15. juuniks 1990.

Artikkel 11

1. Igas liikmesriigis nimetatakse hiljemalt 1. jaanuariks 1991 eriasutus, kes vastutab käesoleva määruse kohaldamise jälgimise eest ja

— käesolevas määruses ettenähtud kontrolli teostamise eest otse kõnealusele eriasutusele alluvate ametnike poolt, või

— muude asutuste ametnike teostatava kontrolli koordineerimise ja üldise järelevalve eest.

Liikmesriigid võivad sätestada, et käesoleva määruse kohane kontrollimine jaotatakse eriasutuse ja muude siseriiklike asutuste vahel tingimusel, et eriasutus vastutab kontrolli koordineerimise eest.

2. Käesoleva määruse kohaldamise eest vastutav asutus või vastutavad asutused peavad olema organisatoorselt sõltumatud asutustest või asutuste allüksustest, kes vastutavad maksete ja kontrolli teostamise eest enne makse sooritamist.

3. Lõikes 1 osutatud asutus võtab kõik vajalikud meetmed käesoleva määruse nõuetekohaseks kohaldamiseks.

4. Peale selle vastutab eriasutus:

— koolituse eest, mis võimaldaks käesolevas määruse alusel kontrolli teostamise eest vastutavatel liikmesriigi ametiisikutel omandada oma kohustuste täitmiseks piisavad teadmised,

— kontrolliaruannete ja muude käesolevas määruses ette nähtud ja selle alusel teostatud kontrollimistega seotud dokumentide haldamise eest,

— artikli 9 lõikes 1 nimetatud aruannete ja artiklis 10 nimetatud programmide ettevalmistamise ning edastamise eest.

5. Asjaomane liikmesriik annab eriasutustele lõigetes 3 ja 4 osutatud ülesannete täitmiseks kõik vajalikud volitused.

Eriasutus koosneb piisavast hulgast nimetatud ülesannete täitmiseks vajaliku koolitusega ametiisikutest.

6. Käesolevat artiklit ei kohaldata, kui artikli 2 lõike 2 alusel kontrollitavate ettevõtjate miinimumhulk on alla kümne.

Artikkel 12

Ühendus osaleb artiklites 13, 14 ja 15 sätestatud tingimustel selliste liikmesriikides tegelikult tekkinud lisakulude rahastamises, mis on seotud:

— teostatavate kontrollimiste hulga arvutamisel kasutatava künnise langemisega,

— kontrollikvaliteedi parandamiseks mõeldud vahendite kasutuselevõtmisega.

Artikkel 13

1. Ühendus osaleb kulude rahastamisel, mis on liikmesriikides tegelikult tekkinud sellise lisapersonali töötasude tõttu, kes 1. jaanuarist 1990 töötab ainult:

— artiklis 11 osutatud eriasutuses, või

— muudes siseriiklikes asutustes, tingimusel, et selline lisapersonal on tööle võetud ainult käesolevas määruses ettenähtud kontrolli teostamiseks.

2. Ühenduse rahalise panuse määr on 1. jaanuaril 1990 algava viie aasta esimesel kolmel aastal 50 % ning neljandal ja viiendal aastal 25 % järgmiste summade piires:

— esimese kolme aasta jooksul 500 000 eküüd aastas ning neljandal ja viiendal aastal 250 000 eküüd aastas, kui tegemist on Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Ühendkuningriigiga,

— esimese kolme aasta jooksul 250 000 eküüd aastas ning neljandal ja viiendal aastal 125 000 eküüd aastas, kui tegemist on Belgia, Taani, Kreeka, Iirimaa ja Portugaliga, ning

— esimese kolme aasta jooksul 50 000 eküüd aastas ning neljandal ja viiendal aastal 25 000 eküüd aastas, kui tegemist on Luksemburgiga.

3. Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab "töötasu" käesoleva määruse kohaldamise eest vastutavate ametiisikute palka pärast tulumaksu ja muude fiskaalse iseloomuga maksude mahaarvamist ja nende töökohustuste täitmiseks vajalikke lähetuskulusid.

Ühenduse panus personali töötasuga seotud kuludesse määratakse iga liikmesriigi puhul kindla summana.

Artikkel 14

Ühenduse panuse määr käesoleva määruse kohaldamise eest vastutavate ametiisikute koolitusest tulenevatesse kuludesse on 1. jaanuaril 1990 algava viie aasta esimesel kolmel aastal 50 % ning neljandal ja viiendal aastal 25 % järgmiste summade piires:

— esimese kolme aasta jooksul 100 000 eküüd aastas ning neljandal ja viiendal aastal 50 000 eküüd aastas, kui tegemist on Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Ühendkuningriigiga,

— esimese kolme aasta jooksul 50 000 eküüd aastas ning neljandal ja viiendal aastal 25 000 eküüd aastas, kui tegemist on Belgia, Taani, Kreeka, Iirimaa ja Portugaliga, ning

— esimese kolme aasta jooksul 10 000 eküüd aastas ning neljandal ja viiendal aastal 5 000 eküüd aastas, kui tegemist on Luksemburgiga.

Artikkel 15

Käesoleva määruse kohaldamise eest vastutavate asutuste andmetöötlusseadmete ja bürootarvete ostmisest tulenevate tegelike kulude puhul on ühenduse panus 100 % järgmiste summade piires:

— 100 000 eküüd, kui tegemist on Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Ühendkuningriigiga,

— 60 000 eküüd, kui tegemist on Belgia, Taani, Kreeka, Iirimaa ja Portugaliga, ning

— 20 000 eküüd, kui tegemist on Luksemburgiga.

Artikkel 16

1. Käesoleva määrusega kehtestatud meetme rakendamiseks vajalike ühenduse kulude piirmäär on esimesel aastal 6 080 000 eküüd, teisel ja kolmandal aastal 5 160 000 eküüd ning neljandal ja viiendal aastal 2 580 000 eküüd.

2. Eelarvepädevad institutsioonid määravad igal eelarveaastal kasutatavad assigneeringud.

Artikkel 17

Komisjon määrab liikmesriikide esitatud andmete põhjal kindlaks summa, mille ulatuses ühendus aasta jooksul kulusid katab.

Artikkel 18

Käesolevas määruses eküüdes väljendatud summad arvestatakse ümber omavääringutesse, kasutades *Euroopa Ühenduste Teataja* C-seerias avaldatud vahetuskursse, mis kehtivad selle aasta esimesel tööpäeval, kui kontrolliperiood algab.

Artikkel 19

Vajaduse korral võetakse käesoleva määruse kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad vastu määruse (EMÜ) nr 729/70 artiklis 13 sätestatud korras.

Artikkel 20

Käesoleva määruse alusel ühenduse poolt rahastatavate erikulude kontrollimise suhtes kohaldatakse määruse (EMÜ) nr 729/70 artiklit 9.

Artikkel 21

Asjakohaste siseriiklike õigusaktide kohaselt on komisjoni ametiisikutele kättesaadavad kõik käesoleva määruse alusel korraldatud kontrolliks ettevalmistatud või sellest tulenevad dokumendid ja kogutud andmed, sealhulgas andmetöötlussüsteemides salvestatud andmed.

Artikkel 22

1. Direktiiv 77/435/EMÜ tunnistatakse alates 1. jaanuarist 1990 kehtetuks. Pärast nimetatud kuupäeva kõnealuse direktiivi alusel teostatud kontrolli peetakse käesoleva määruse kohaselt teostatud kontrolliks.

2. Viiteid direktiivile 77/435/EMÜ käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 23

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 1990.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 21. detsember 1989

Nõukogu nimel
eesistuja
E. CRESSON